

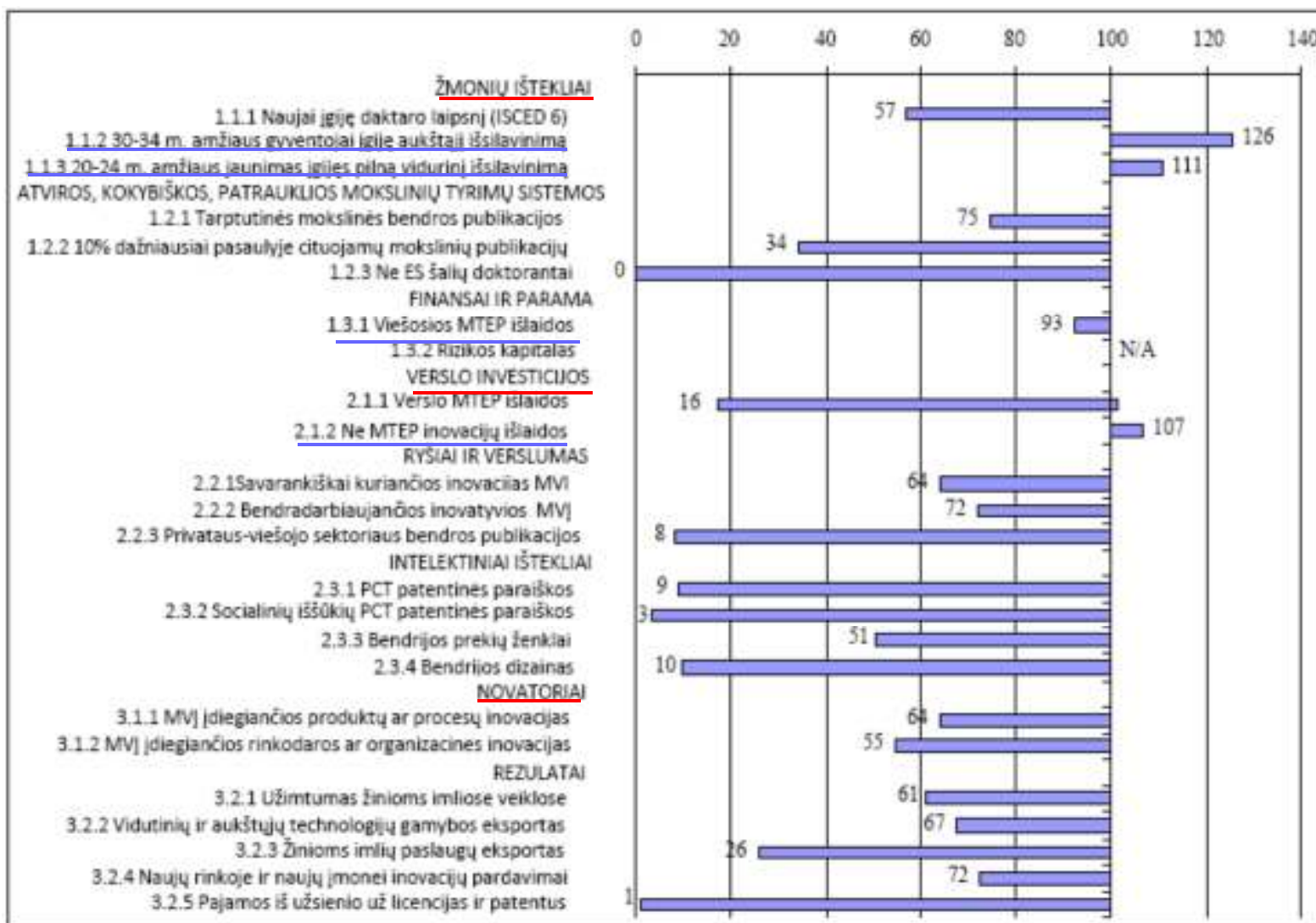
**GALIMI ŠVIETIMO SRITIES EUROPOS
SAJUNGOS STRUKTŪRINĖS PARAMOS
PANAUDOJIMO PRIORITETAI PO 2013 M.**

**Valdemaras Razumas
Lietuvos mokslų akademija**

<http://lma.lt>

EUROPOS INOVACIJŲ ŠVIESLENTĖ 2010.

LIETUVOS 24 RODIKLIAI LYGINANT SU ES27=100%

ŠVIETIMAS – SKATINTI INOVATYVUMĄ NUO MOKYKLOS SUOLO

Sukurti Valstybinę Mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos (MTIM) švietimo sistemą (valstybinė programa):

- eksperimentavimu paremtas MTIM švietimas (mokslinių tyrimų elementai)
- skatinti sričių „profesionalus“ dalyvauti švietimo procese (ang.- *adjunct teacher corp*)
- parama mokytojų profesiniam tobulėjimui
- mokslininko profesijos pasirinkimo skatinimas
- ...
- ...

2020 M. EUROPA – PAŽANGUS AUGIMAS

Europa turi imtis veiksmų:

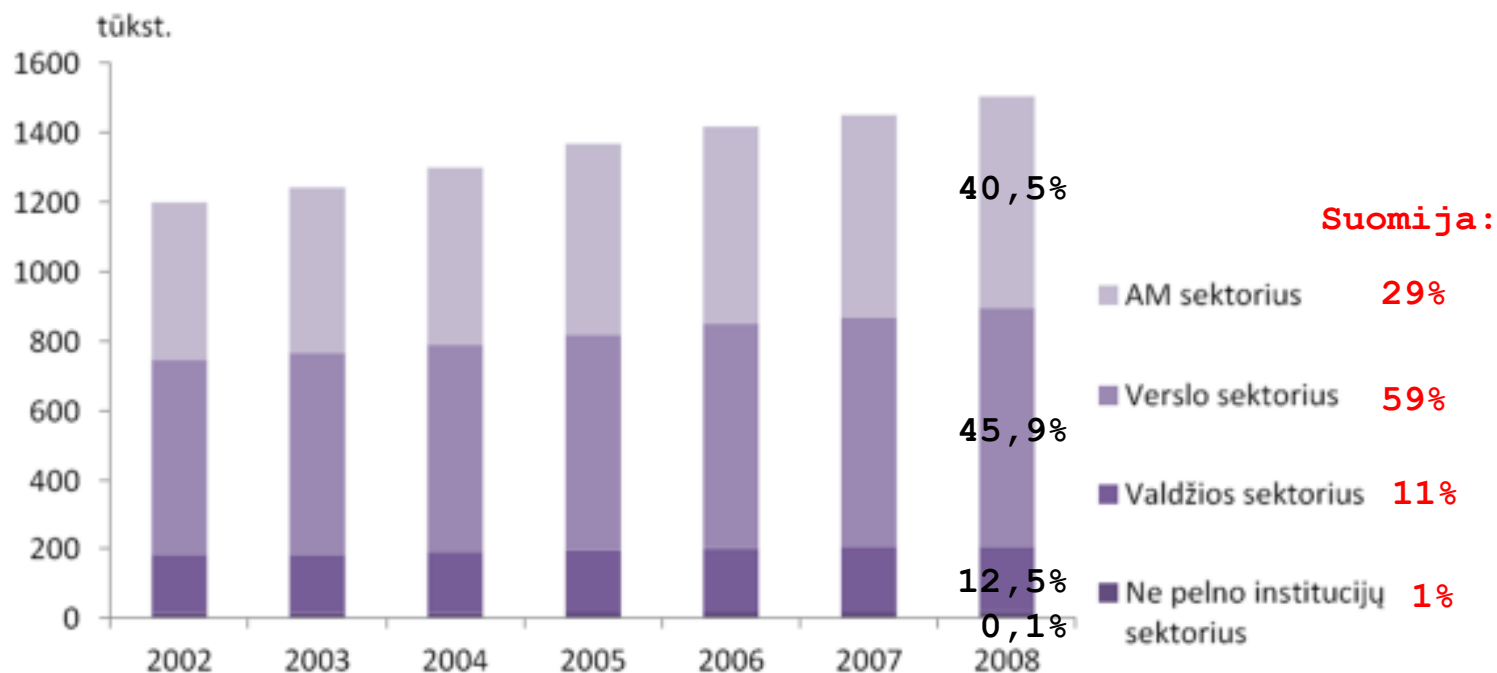
- išlaidos MTTP Europoje nesiekia 2 % BVP, palyginti su 2,6 % JAV ir 3,4 % Japonijoje – daugiausia dėl mažesnių privačių investicijų,
- svarbu ne tik tai, kokios absoliučios sumos išleistos MTTP – Europa dėmesį turi sutelkti į išlaidų moksliniams tyrimams poveikį ir sudėtį, taip pat ES sudaryti geresnes MTTP sąlygas privačiam sektoriui,
- ES pažangių technologijų įmonių skaičius gerokai mažesnis, palyginti su JAV; tuo galima paaiškinti pusę mūsų atotrūkio nuo JAV.

Pavyzdinė iniciatyva „Inovacijų sąjunga“

- pasiekti tikslą **investuoti 3 % BVP į MTTP**, visų pirma sudarant geresnes sąlygas privačiam sektoriui investuoti į MTTP, ir parengti naują rodiklį inovacijų pažangai stebėti,
- perorientuoti MTTP ir inovacijų politiką ir sutelkti dėmesį į mūsų visuomenei svarbius tokius uždavinius kaip **klimato kaita, energetika, tausiai naudojami ištekliai, sveikata ir demografiniai pokyčiai**. Turėtų būti sustiprinta kiekviena inovacijų grandinės grandis – nuo fundamentinių mokslinių tyrimų iki komercinimo.

MTTP - SAŁYGINIS (ANGL. - FTE) TYRĖJŲ SKAIČIUS ES27

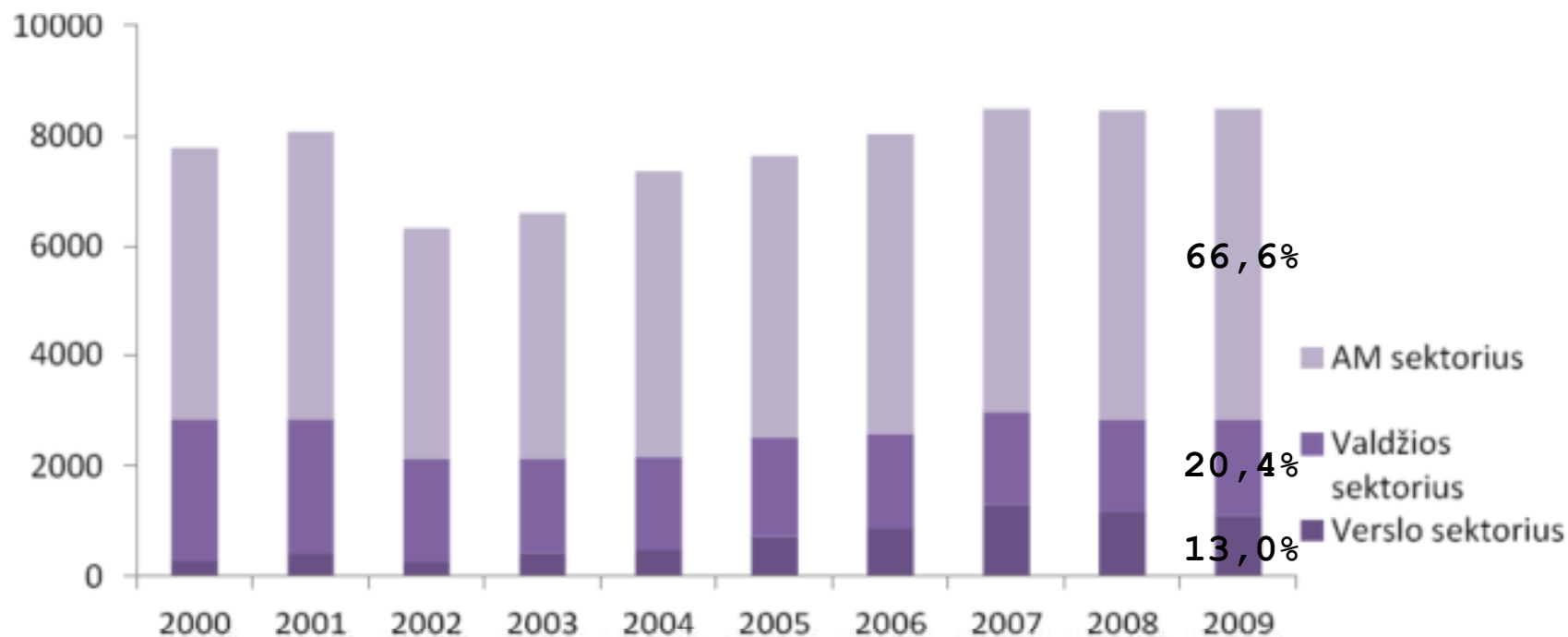
2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
453,6	475,9	510,6	547,2	563,7	580,9	608,6	AM sektorius
566,9	584,5	601,1	625,1	653,4	667,4	689,9	Verslo sektorius
166,3	169,4	174,9	180,0	183,2	186,4	188,4	Valdžios sektorius
13,1	13,2	13,9	15,5	17,0	16,7	17,7	Ne pelno institucijų sektorius
1199,9	1243,0	1300,4	1367,7	1417,3	1448,3	1504,6	Iš viso

Šaltinis: Eurostat, MOSTA

3,0 tūkst/mln gyv.

MTTP - SAŁYGINIS (ANGL. - *FTE*) TYRĖJŲ SKAIČIUS LIETUVOJE PAGAL SEKTORIUS

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
4932	5226	4190	4478	5196	5116	5452	5509	5622	5650	AM sektorius
2557	2432	1871	1686	1676	1805	1707	1675	1668	1733	Valdžios sektorius
288	417	265	442	484	716	877	1305	1168	1107	Verslo sektorius
7777	8075	6326	6606	7356	7637	8036	8489	8458	8490	Iš viso

Saltinis: StD, MOSTA

2,5 tūkst./mln gyv.

2011.05.24

V. Razumas

6

NEDIDELIŲ VRE VALSTYBIŲ MTTP POLITIKOS YPATYBĖS

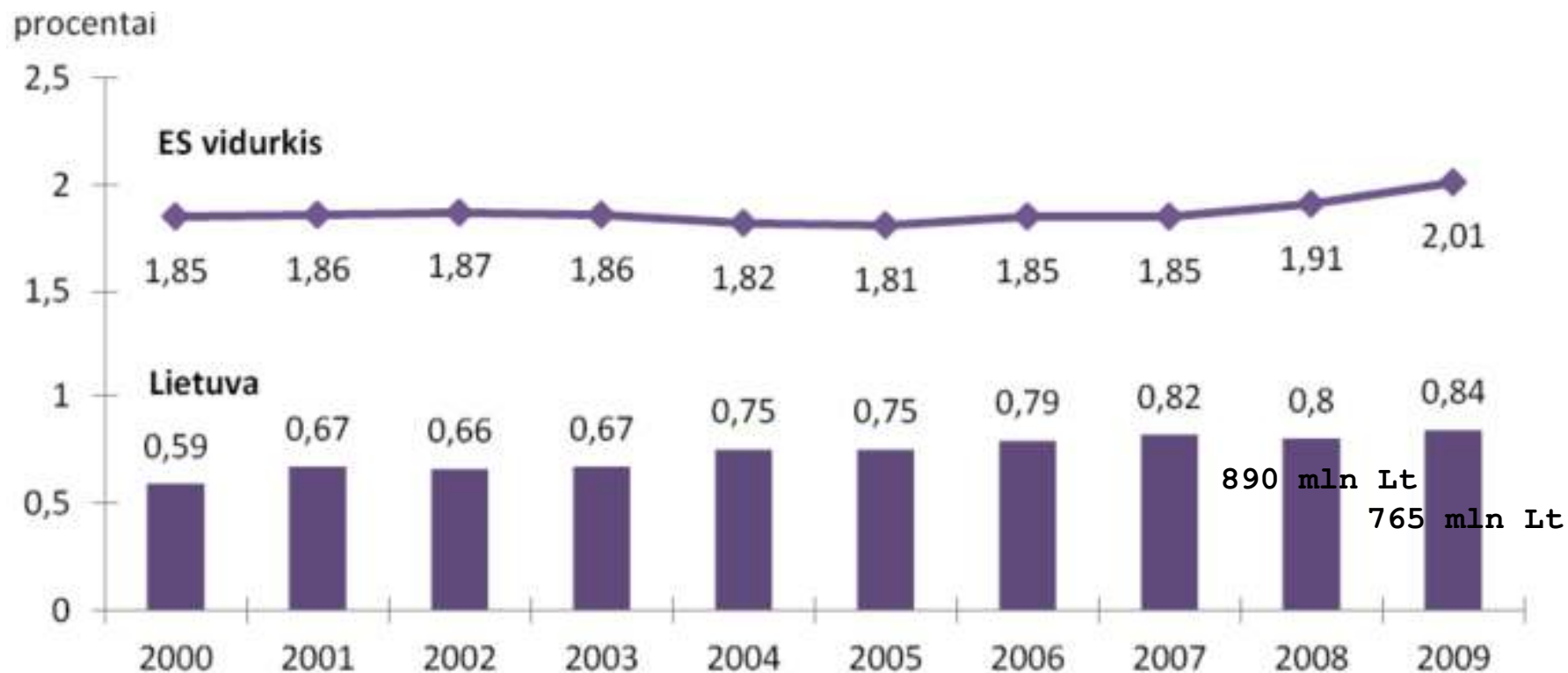
Rengiant nedidelių valstybių MTTP strategijas būtina atsižvelgti į tai, kad:

- 1) formuojant MTTP sistemą, šalis turi atrasti tinkamą pusiausvyrą tarp savo MTTP poreikių ir santykinai nedidelių galimybių
- 2) daugelyje nedidelių VRE šalių MTTP struktūrinė sistema atgyvenusi, MTTP finansavimo sistema nelanksti, menki administravimo gebėjimai, stinga aukštos kvalifikacijos (jaunų) tyrėjų ir mokslininkų, bet situaciją reikia keisti suformuojant strateginę prioritetų nustatymo sistemą bei vykdant aktyvią regioninio ir tarptautinio bendradarbiavimo politiką
- 3) aukštos kokybės MTTP sistema sukuriama vykdant ilgalaikę, periodišką ir labai plataus spektro šios veiklos rezultatų vertinimą, o nedidelėje šalyje tai įgyvendinti savo jėgomis yra sunku
- 4) užsienio, verslo ir ne pelno organizacijų lėšos šalies MTTP nepakankamai didelės, todėl reikia kurti lanksčią, daugelio šaltinių MTTP finansavimo sistemą
- 5) MTTP negali įtakoti šalies ekonomikos, jeigu gaunamos lėšos mažesnės nei 1 % BVP
- 6) daugelyje nedidelių VRE šalių MTTP infrastruktūra ir tyrimų įranga pasenusios, todėl reikia specialių veiksmų ir programų situacijai pakeisti

Šaltinis: ALLEA (Visos Europos mokslų akademijų federacija; 40 šalių, 53 akademijos)

BENDRŲJŲ IŠLAIDŲ MTTP KAIP BVP DALIES DINAMIKA

Išlaidų struktūra: 2009 m. Lietuvos valdžios+ išlaidos MTTP sudarė 0,63% BVP, verslo – 0,21%. 2009 m. verslo indėlis ES27–1,25% (skirtumas 5,9 karto)

Šaltinis: StD, Eurostat, MOSTA

Ačiū už dėmesį!